

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร
บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นายสุภาพ มณีรัตน์

วิทยาลัยการศึกษามหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราภา	คุณาพร	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์คุณฉวี	ณ ลำปาง	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฐิน	ศรีมงคล	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป	คชศิตา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร และเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคม ต่อวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 120 ครัวเรือน รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ผลทางสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าไคสแควร์ (Chi-Square)

ผลจากการวิจัย พบว่า เกษตรกรบ้านแม่สาใหม่ส่วนมากหัวหน้าครอบครัวเป็นชาย ร้อยละ 94.2 มีอายุเฉลี่ย 37.9 ปี ไม่ได้รับการศึกษาถึงร้อยละ 48.3 พูดภาษาไทยได้ มีประสบการณ์ในการปลูกลิ้นจี่เฉลี่ย 11.9 ปี ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม และรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ มากกว่า 1 ชนิด ได้รับคำแนะนำเรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืชจากเพื่อนบ้านมากที่สุดถึง ร้อยละ 27.5 ชื่อสารเคมีจากร้านค้าในอำเภอเป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 46.9 จำนวนพื้นที่ปลูกลิ้นจี่เฉลี่ย 7 ไร่ รายได้จากการเกษตรเฉลี่ย

53,929 บาทต่อปี รายได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 18,761 บาทต่อปี และมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมค่อนข้างดีมาก

วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรเลือกใช้สารเคมีตามศัตรูพืชถึงร้อยละ 100 เก็บสารเคมีไว้ในที่มีคิซิด ร้อยละ 99.2 สวมเสื้อแขนยาวเวลาฉีดพ่นสารเคมี อยู่เหนือลมเมื่อฉีดพ่นสารเคมี ร้อยละ 93.3 ใช้สารเคมีตามคำแนะนำตามฉลาก ร้อยละ 92.5 บางครั้งตัดสินใจใช้สารเคมีตามประสบการณ์ตนเอง ร้อยละ 91.7 ไม่รับประทานอาหาร เครื่องดื่ม ขณะฉีดพ่นสารเคมี ร้อยละ 90.0 อ่านฉลากสารเคมีก่อนใช้ทุกครั้ง ร้อยละ 89.2 เมื่อมีลมพัดรุนแรงจะหยุดพ่นสารเคมีทันที ร้อยละ 88.3 ใช้วิธีการรมควันเพื่อขับไล่แมลง ร้อยละ 88.3 ใช้เครื่องมือตวงวัดสารเคมีตามคำแนะนำ ร้อยละ 85.8 ใช้มือจับ บี แมลง ร้อยละ 44.2 ใช้กาบหรือเครื่องดักแมลง ร้อยละ 30.8 ห่อผลถั่วด้วยถุงพลาสติกหรือตาข่าย ร้อยละ 26.7 ใช้สารสกัดจากธรรมชาติ ร้อยละ 14.2 และใช้ตาข่ายดักแมลง ร้อยละ 1.7

จากการทดสอบสมมุติฐานพบว่า การศึกษา การได้รับข่าวสาร การได้รับคำแนะนำส่งเสริม และแหล่งจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช มีความสัมพันธ์กับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

ปัญหาของเกษตรกรที่พบคือ การทำลายของแมลงตัวครั้ง และหนอนเจาะข้าวผลถี่

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร ควรส่งเสริม แนะนำ เผยแพร่ ให้เกษตรกรได้ใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยทางชีววิธี การใช้เครื่องดักแมลง หรือการใช้สารที่สกัดจากธรรมชาติให้มากขึ้น เพื่อเป็นการลดการใช้สารเคมีของเกษตรกรให้น้อยลง

Independent Study Title Factors Affecting Farmers' Pest Control Methods at
Ban Maesa Mai, Pongyaeng Sub-district, Mae Rim District,
Chiang Mai Province

Author Mr. Supap Maneerat

M.S. (Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee:

Asst. Prof. Warapa	Kunaporn	Chairman
Asst. Prof. Dusdee	Na Lampang	Member
Asst. Prof. Katin	Srimongkol	Member
Asst. Prof. Prateep	Kochsila	Member

Abstract

The purposes of this study were to study the personal characteristic, economic and social factors of the farmers at Ban Maesa Mai and to find out the relationship between these factors and pest control method as well as the problems and recommendations.

The population studied were 120 lychee farmers at Ban Maesa, Pongyaeng Sub district, Mae Rim District, Chiang Mai. The data was collected by interviewing and was statistically analyzed by percentage, means and Chi-square.

The result revealed that 94.2 percent of the farmers at Ban Maesa Mai were male, with an average age of 37.9 years old. Forty eight percent of them were uneducated, while all of them could speak Thai. An experience in growing lychee was 11.9 years. Most of them did not occupied social status and got message from more than one kind of mass media. Pest control messages was derived from neighbors. That was 27.5 percent. Forty six percent bought the chemicals from the shops at the district. An average agricultural area was 7 rais with an average far income of 53,929 Baht per year while an out-farm income was 18,761 Baht per year. Their knowledge about environmental conservation was at moderately high level.

Methods to prevent and eliminate the pest of the farmers. It was found that 100 percent of them use chemicals, 99.2 percent concealed the chemicals, 93.3 percent wore long-sleeve shirts when spraying for insects and beyond the wind, 92.5 percent used the chemicals following the labels, 91.7 percent sometimes decided to use chemicals as their experience, 90.0 percent didn't eat or drink anything while spraying it, 89.2 percent read the labels before using every time, 88.3 percent stopped spraying it when there was strong wind, 88.3 percent fumigated, 85.8 percent measured it as advised, 44.2 percent used hands to catch or crush insects, 30.8 percent used glue or the traps, 26.7 percent wrapped lychee with plastic bags or nets, 14.2 percent used the substances extracted from nature and 1.7 percent used the nets to trap insects.

It was also found that the farmers chose chemical control method to condicate lychee pest and they applied these chemicals properly. Only a few of them used other pest control methods e.g. hand-trapping, insect trap, wrapping fruits, natural extract and netting.

Hypothesis testing showed that exposure to messages, receiving agricultural advice and available of pest control equipment shop were related significantly to chemical pest control at 0.05 confidential level.

Problems of the farmers in lychee orchards were destruction from scale insects and fruit worms.

Recommendation from this study was that the organization concerned should promote other pest controls such as biological control, insect trap or natural extract for move widely use in order to decrease chemical control.